

JAARVERSLAG 2023
STICHTING KWALITEITS – CONTROLE – BUREAU
TE
ZOETERMEER

INHOUDSOPGAVE

1	JAARVERSLAG 2023	
1.1	Algemene opmerking	1
1.2	Directieverslag	1
1.3.	Jaarrekening voorgaand boekjaar	8
2	JAARREKENING	
2.1.1	Geconsolideerde balans per 31 december 2023	9
2.1.2	Geconsolideerde exploitatierekening over 2023	11
2.2	Toelichting	12
2.2.1	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	12
2.2.2	Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2023	15
2.2.3	Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen	20
2.2.4	Toelichting op de geconsolideerde exploitatierekening over 2023	21
2.2.5	Enkelvoudige balans Stichting Kwaliteits-Controle-Bureau	29
2.2.6	Enkelvoudige exploitatierekening Stichting Kwaliteits-Controle-Bureau	31
2.3	Gebeurtenissen na de balansdatum	32
3	OVERIGE GEGEVENS	
3.1	Goedkeuring bestuur	33
3.2	Controleverklaring	34
4	OVERIGE SPECIFICATIES	
4.1	Balans Stichting KCB-ondersteuning	
4.2	Exploitatierekening Stichting KCB-ondersteuning 2023	

1. JAARVERSLAG 2023

1.1 ALGEMENE OPMERKING

Activiteiten van de Stichting

De Stichting Kwaliteits-Controle-Bureau (KCB) heeft ten doel mee te werken aan de verhoging van het kwaliteitspeil Nederlandse groenten en fruit en met name door het verrichten van keuringen en het uitvoeren van toezicht op de naleving van de ter zake geldende voorschriften en de kwaliteit van de bedoelde producten te bevorderen. Daarnaast heeft de stichting als doel het uitvoeren van fytosanitaire keuringen op geïmporteerde en te exporteren producten uit de plantaardige sector, met name groenten en fruit en sierteelt producten. In 2007 zijn activiteiten van de Plantenziektenkundige Dienst (PD) overgenomen waardoor de omvang van de organisatie bijna is verdubbeld. In dit kader is ook de Stichting KCB-ondersteuning opgericht. Alle van de PD afkomstige medewerkers zijn bij deze Stichting in dienst getreden. De Stichting Kwaliteits-Controle-Bureau en de Stichting KCB-ondersteuning vormen een personele unie. De financiële cijfers van de Stichting KCB-ondersteuning zijn in de jaarrekening van de Stichting Kwaliteits-Controle-Bureau geconsolideerd. Als bijlage zijn onder overige specificaties de balans en de verkorte resultatenrekening van de Stichting KCB-ondersteuning opgenomen.

Het bestuur is verantwoordelijk voor de besturing van de stichting, waarbij zij bepaalde verantwoordelijkheden aan de directie delegeert. De jaarrekening wordt juridisch opgemaakt en ondertekend door het statutaire bestuur. Decharge van de (niet statutair benoemde) directie volgt uit reglement in het directiestatuut.

1.2 DIRECTIEVERSLAG

Bedrijfsvoering

Over het kalenderjaar 2023 werd een positief resultaat voor belastingen behaald van € 228.129 (2022: € 3.483.844). De baten waren € 27.529.780 (2022: € 30.971.250); dit is € 680.220 lager was dan de baten van € 28.210.000 die waren begroot.

Het KCB is in 2023 gestart met een MVO-beleid. Hiervoor is een nulmeting uitgevoerd voor de CO₂-uitstoot en is er geïnventariseerd welke zaken in de bedrijfsvoering verbeterd kunnen worden op het vlak van duurzaamheid. De komende jaren zal het KCB het MVO-beleid verder vorm gaan geven.

Toelichting op de afwijkingen in de opbrengst

Ten opzichte van de begroting zijn de baten voor fyto inspecties export groenten en fruit en fyto certificaten hoger dan begroot en is de bate subsidies lager dan begroot. De lagere subsidie is veroorzaakt doordat er minder medewerkers werden gesubsidieerd als voorbereiding op de Brexit.

Omdat de Brexit pas vanaf 2024 gaat plaatsvinden, heeft het KCB ter voorbereiding van het Ministerie van LNV nog een subsidie ontvangen om de lasten te dekken van inspecteurs die opgeleid werden en al opgeleid waren voor de extra werkzaamheden voortkomende uit de Brexit. Daarnaast dient de subsidie ook voor het werven van additionele inspecteurs en bijbehorende ondersteunende medewerkers. Deze inspecteurs konden gedurende 2023 echter niet-volledig declarabel ingezet worden, waardoor deze lasten gedekt moesten worden door middel van een subsidie.

Een deel van de omzet komt voort uit de van het ministerie van LNV ontvangen subsidie ten behoeve van de voorbereiding op de Brexit. Het betreft een bedrag van € 3.635.267. In totaal is € 3.512.403 aan uitgevoerde werkzaamheden verrekend met de subsidie van € 7.147.670 waardoor er per saldo € 3.635.267 subsidie is uitbetaald.

De belangrijkste verschillen tussen begroting en de realisatie bij de baten:

- Hogere opbrengst export inspecties groenten en fruit wegens marktomstandigheden
- Hogere opbrengst fyto certificaten wegens marktomstandigheden
- Hogere opbrengst overige omzet wegens detachering van medewerkers bij andere keuringsdiensten
- Lagere opbrengst overige fyto inspecties wegens marktomstandigheden
- Lagere subsidie wegens het aannemen van minder extra Brexit inspecteurs als voorbereiding op de Brexit

De totale baten zijn ten opzichte van de begroting met ongeveer 2,4% gedaald.

Toelichting op de afwijkingen in de lasten

Het aantal personeelsleden op de balansdatum daalde van 175 in 2022 tot 173 in 2023. Het KCB heeft een eigen gedragscode waaraan het personeel behoort te voldoen.

De belangrijkste verschillen tussen de begroting en de realisatie bij de lasten:

- Lagere E-cert kosten wegens de vrijval van de voorziening E-cert.
- Lagere salariskosten omdat er minder medewerkers zijn ingehuurd als voorbereiding op de Brexit.
- Lagere ICT afschrijvingskosten wegens het activeren van ontwikkelingskosten voor Boss-Mia als opvolger van IBP. Deze kosten worden pas na ingebruikname van de software afgeschreven.
- Hogere advies-, opleidingskosten wegens de ontwikkeling naar een toekomstbestendig KCB.
- Hogere kantoorkosten wegens een sterke stijging van de energielasten.

De totale lasten zijn ten opzichte van de begroting met ongeveer 3% gedaald.

Eigen vermogen, solvabiliteit en liquiditeit:

Inclusief het resultaat na belastingen 2023 bedraagt per 31 december 2023 het eigen vermogen € 12.288.876 (2022: € 12.106.004), zijnde 48,8% van de totale jaarlijkse baten exclusief e-Cert. Dit valt binnen de door het Ministerie van LNV geaccepteerde norm voor het eigen vermogen ten opzichte van de totale jaarlijkse gerealiseerde baten. Het benodigde eigen vermogen voor de reguliere bedrijfsvoering en voor de afdekking van de in de risicoanalyse benoemde risico's is in overleg met LNV op 44% van de omzet vastgesteld. De solvabiliteit bedraagt 72,7%.

Met LNV is afgesproken dat het KCB alle kosten en risico's, die na de ingangsdatum van de Brexit (beoogd in 2024) zullen optreden en geen onderdeel zijn van de subsidieaanvraag voor de Brexit, voor risico van het KCB zijn. Het KCB zal hiervoor het weerstandsvermogen aanspreken. Bij de eindafrekening van de Brexit subsidie in 2024 wordt vastgesteld wat het totale recht op Brexit subsidie voor het KCB is. Het KCB zal het weerstandsvermogen aanwenden om de finale afwikkeling

van de subsidie te financieren indien de in de balans opgenomen schuld aan LNV hiervoor onvoldoende zou zijn.

Het tekort van de opbrengst tuchtrecht over 2023 is de opbrengst van € 74.200 minus de kosten van de vacatiegelden en andere voor het tuchtrecht uitgevoerde werkzaamheden ter hoogte van € 81.793, is apart ondergebracht in het bestemmingsfonds tuchtrecht. De kosten waren in 2023 hoger dan in voorgaande jaren omdat sinds dit jaar ook de interne uren worden meegenomen als kosten. Dit is een onderdeel van het eigen vermogen. Het betreft een onttrekking van € 7.593, waardoor het bestemmingsfonds een bedrag van € 13.690 bevat. Het Ministerie van LNV moet toestemming geven over de toekomstige uitgaven vanuit dit fonds.

De bancaire afspraken zijn in 2023 ongewijzigd gebleven.

De primaire financiële instrumenten van KCB dienen ter financiering van de operationele activiteiten of vloeien uit deze activiteiten voort. Het beleid is om niet te handelen in financiële instrumenten. De belangrijkste risico's uit hoofde van de financiële instrumenten van de vennootschap is het kredietrisico. De organisatie heeft richtlijnen opgesteld om de omvang van het kredietrisico bij elke debiteur te beperken. Bovendien bewaakt de organisatie voortdurend haar vorderingen en hanteert de organisatie een strikte aanmaningsprocedure. Door de bovenstaande maatregelen is het kredietrisico voor de organisatie gering.

Na het einde van het boekjaar hebben zich geen gebeurtenissen voorgedaan die betrekking hebben op de situatie per balansdatum.

Governance:

Binnen de organisatie zijn de countervailing powers op financieel vlak in verband met de geringe omvang van het KCB niet belegd bij een financieel verantwoordelijke en een controller. De algemeen directeur controleert grote contracten en inkopen boven € 5.000. De organisatie heeft een financieel verantwoordelijke die wordt gecontroleerd door het Bestuur.

Rechtmatigheid:

Het KCB heeft de voorwaarden in wet- en regelgeving en het normenkader met betrekking tot financiële transacties gedurende het jaar nageleefd. Het KCB is van mening dat de EU-aanbestedingsverplichting niet op haar van toepassing is en past deze daarom niet toe, aangezien de overheid geen invloed heeft op de bestedingen van middelen door het KCB. Hangende het uitsluitel heeft het KCB een risicoanalyse opgesteld met betrekking tot de EU-aanbesteding, mocht deze toch van toepassing zijn op het KCB. Op basis van deze risicoanalyse blijkt dat een eventuele impact niet materieel is voor de jaarrekening. Het KCB voldoet aan de gevraagde begrotingsrechtmatigheid. Er hebben geen activiteiten plaatsgevonden die niet in de begroting waren opgenomen en er zijn ook geen uitgaven geweest die geen verband hielden met de uitgevoerde activiteiten en taken zoals opgenomen in de begroting.

Continuïteit van de activiteiten

Voor 2024 wordt een lichte stijging van de omzet voorzien. De activiteiten in het kader van de Brexit zullen pas in 2024 gaan plaatsvinden en naar verwachting zal de handel afnemen wegens de hoge energiekosten voor teelt en transport. De tarieven zijn met 10% gestegen ten opzichte van 2023. Ook de kosten stijgen licht ten opzichte van 2023.

In 2024 zal het KCB verder gaan investeren in de ontwikkeling van software die IBP (inspectie beheer programma) eind 2024 gaat vervangen. De NVWA heeft aangegeven IBP beschikbaar te houden tot in gebruikname van de nieuwe software. In 2024 zal het KCB zich verder gaan voorbereiden op de nieuwe eisen van het Verenigd Koninkrijk die per 2024 ingaan.

De jaren na 2024 verwacht het KCB een lichte groei van de baten wegens stijgende tarieven. Wel kan het zijn dat de omzet negatief wordt beïnvloed, omdat in Nederland de productie van sierteelt en groenten en fruit minder wordt wegens de hoge energiekosten wat effect zal hebben op de omvang van de export. Het weerstandsvermogen is naar verwachting toereikend om onvoorziene risico's en kosten op te vangen. De liquiditeitsontwikkeling is ruim voldoende voor de continuïteit van de activiteiten voor tenminste de komende 12 maanden. De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn dan ook gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting.

De verwachting bestaat dat het personeelsbestand stabiel blijft, de huidige financiering gehandhaafd blijft en dat het investeringsniveau in 2024 naar verwachting op een lager niveau zal liggen dan in 2023.

In control statement 2024 van het KCB

Het bestuur van het KCB verklaart met dit in control statement te voldoen aan het "gemeenschappelijk normenkader voor financieel beheer, verantwoording en intern toezicht" van het Ministerie van LNV. De onderdelen van het normenkader worden geborgd met het interne kwaliteitssysteem en de planning- en control cyclus. Daarover legt de directie verantwoording af aan het Bestuur en het Bestuur aan het Ministerie van LNV. De RVA voert audits uit op het interne kwaliteitssysteem en de externe accountant voert de jaarrekeningcontrole uit en geeft een oordeel over het getrouwe beeld van de jaarrekening.

Het KCB communiceert op een transparante wijze via de website en het jaarverslag en overlegt regelmatig met externe stakeholders.

De risicoanalyse is in verband gebracht met de ontwikkeling van het eigen vermogen.

Risicoanalyse zoals vastgesteld door het Bestuur van het KCB

Het KCB is zich bewust van haar risico's en beschikt over voldoende middelen om deze risico's het hoofd te kunnen bieden zonder dat de continuïteit in gevaar komt. Gedurende 2023 heeft het KCB de uitgebreide risicoanalyse van 2022 bijgewerkt. Deze is besproken met LNV en kan door LNV worden ingezien. Hieronder staan de belangrijkste risico's, de impact en de beheersmaatregelen genoemd. De risicobereidheid van KCB is als laag te kwalificeren. De Brexit kan in 2024 wel een risico gaan vormen. Het KCB is zich daarop in 2020, 2021, 2022 en 2023 al gaan voorbereiden.

Omschrijving belangrijkste risico's	Impact risico	Beheersmaatregel
Sluiting van een grens van een land voor export van tuinbouwproducten. Er worden voor het betreffende land geen exportinspecties meer aangevraagd waardoor er een overcapaciteit aan inspecteurs ontstaat. Kosten zullen gelijk blijven terwijl de baten dalen.	Impact is direct afhankelijk van de grootte van de export naar dit land. Op basis van huidige samenstelling van de exportinspecties over de diverse landen betreft dit een maximale impact van ca. 15 inspecteurs (fte). De lichte verhoging van	Ca. 20% van de inspecteurs wordt structureel ingehuurd via een detacheringbureau. Het KCB kan deze contracten binnen maximaal 12 maanden beëindigen zonder aanvullende kosten. Het gereduceerde aanbod van werk kan hiermee worden opgevangen.

Omschrijving belangrijkste risico's	Impact risico	Beheersmaatregel
	de kostprijs is onafwendbaar.	
Land sluit haar grens voor Nederlandse producten t.g.v. verkeerde inspectiebeslissingen door het KCB. Bedrijven kunnen het KCB aansprakelijk stellen.	De mogelijk bij het KCB geclaimde vervolgschade kan vele tientallen miljoenen euro's betreffen.	Hiervoor is een beroepsaansprakelijkheidsverzekering afgesloten tot een bedrag van 10 miljoen per gebeurtenis en een eigen risico van 100.000. Voor hogere bedragen staat de Nederlandse overheid garant.
Schrappen van de EU-kwaliteitswetgeving. Het KCB zal geen kwaliteitsinspecties meer uitvoeren. Een belangrijk deel van het werk van het KCB zal hiermee verdwijnen.	Alle inkomsten (en het werk) gerelateerd aan kwaliteitskeuringen Groenten & Fruit vervallen. Gebaseerd op 2023 zou dit ca. € 2,4 miljoen (totale omzet 2023: € 27,5 miljoen) betreffen. Naast een reductie van het aantal inspecteurs, zullen een aantal (ca. 6 FTE) gespecialiseerde ondersteunende functies verdwijnen. De kostprijs voor de overblijvende activiteiten zal licht stijgen (enige procenten) ten gevolge van een mindere dekking van de overhead.	Ca. 20% van de inspecteurs wordt structureel ingehuurd via een detacheringbureau. Het KCB kan deze contracten binnen maximaal 12 maanden beëindigen zonder aanvullende kosten. Het gereduceerde aanbod van inspectie werk kan hiermee worden opgevangen. Een restrisico blijft bestaan m.b.t. het wegvallen van de ondersteunende functies
Brexit. Alle Groenten & Fruit export zendingen naar de UK moeten worden geïnspecteerd.	Sterke toename van het aantal inspecties vanaf eind 2024. 9 maanden voor dit tijdstip dienen inspecteurs te worden aangenomen om vervolgens te worden opgeleid. Tijdelijk zullen de kosten oplopen zonder dat hier baten tegenover staan. Door te prioriteren kan het KCB aan haar verplichtingen blijven voldoen	Alert de ontwikkelingen volgen en op tijd hierop inspelen. LNV verstrekt het KCB een subsidie om deze tijdelijke kosten te dekken.

Omschrijving belangrijkste risico's	Impact risico	Beheersmaatregel
Falen van ICT-systemen (DICTU KCB). Overgeschakeld zal moeten worden op handmatige verwerking waardoor vertraging kan gaan optreden in het afhandelingsproces.	Stagnatie van import en export. Een (klein) deel van de zendingen zal te laat gecertificeerd zijn waardoor bijvoorbeeld vliegtuigen worden gemist. Claims zullen het gevolg zijn.	Gebruik datacenter (met SLA); Virtualisering IT-omgeving; Pro-actieve monitoring van de systemen (Acknowledge, met SLA, consignatiedienst IT).
Het 'hacken' van bij het KCB opgeslagen data.	Bedrijven kunnen het KCB aansprakelijk stellen voor het 'lekker' van hun informatie	Risico minimaliseren door firewalls, toegangsbeleid, spam filters, VPN-verbindingen etc. Voorts wordt er jaarlijks een security test uitgevoerd en is er een cyber security verzekering afgesloten
Personeel pleegt fraude, laat zich omkopen en/of beïnvloeden	Kan afhankelijk van de omvang grote financiële impact hebben. Mogelijk verliezen van accreditatie	Beleid onafhankelijkheid en onpartijdigheid, beleid nevenactiviteiten, Normen en waarden kader, eed&belofte, training, bewustwordingsprogramma's, controle accountants. Voort wordt bij het opnemen van verplichtingen en de autorisatie van facturen een controle uitgevoerd op de prestatielevering. En aansluiting gemaakt met de onderliggende contracten.

Risico's op fraude en non-compliance

De Directie is verantwoordelijk voor het voorkomen en ontdekken van fraude en niet naleving van wet- en regelgeving door de implementatie van passende en toereikende interne controle maatregelen. Het Bestuur is verantwoordelijk voor het toezicht op de Directie, inclusief het toezicht op de interne controleomgeving.

Geïdentificeerde risico's op fraude zijn sturing van het resultaat door management. Door middel van interne review en beoordeling van de verantwoorde schulden en lasten in de jaarrekening door de Directie, het autoriseren van facturen en aansluiting zoeken bij contracten wordt dit risico beheerst. Ook is het resultaat niet van invloed op de beloning van de Directie en het MT.

Geïdentificeerde risico's op het niet naleven van wet en regelgeving zijn de regelgeving omtrent de Europese aanbesteding en de aanbestedingswet. Daarnaast de WNT en de naleving normenkader

Financieel Beheer. Het bestuur stelt zich op het standpunt dat het KCB geen aanbestedende dienst is. Interne beheersingsmaatregelen voor deze risico's zijn de risicoanalyse ten aanzien van de aanbesteding waaruit blijkt dat alleen de inhuur van uitzendkrachten boven het grensbedrag uitkomt. De onderliggende contracten zijn echter al meer dan 6 maanden geleden van kracht geworden en daardoor is er per eind 2023 op dit vlak geen risico. Op het vlak van de WNT is er geen risico aangezien geen enkele functionaris een hogere bezoldiging heeft dan het WNT-maximum. Het KCB voldoet aan de gestelde eisen uit het normenkader financieel beheer en maakt onder andere het jaarverslag en de accountantsverklaring openbaar.

BEGROTING 2024

	€
BATEN	
Fyto certificaten	3.210.000
Inspectie en afgifte elek. code kwaliteit bij export	1.122.000
Fyto en kwaliteit export groenten & fruit	2.970.000
Fyto en kwaliteit import groenten & fruit	5.961.000
Fyto export sierteelt	4.322.000
Fyto import sierteelt	4.192.000
Fyto import/export ov product	1.353.000
Kwaliteitscontrole interne markt	683.000
Controle export derde landen	387.000
Overige inkomsten	910.000
Subsidies LNV	410.000
E-Cert	<u>2.400.000</u>
TOTAAL	<u>27.920.000</u>
LASTEN	
Salariskosten	10.971.000
Sociale lasten	1.866.000
Kosten pensioenen	1.756.000
Reiskosten	900.000
Verblijfkosten	90.000
Inhuur gedetacheerden	4.094.000
Algemene Kosten	2.380.000
Monstername	600.000
Automatisering en telecom	1.909.000
Vacatiegelden	75.000
Afschrijvingen	1.244.000
E-Cert kosten	<u>2.400.000</u>
TOTAAL	<u>28.285.000</u>
Eenmalige projectmatige kosten	0
<u>Exploitatieresultaat</u>	<u>(365.000)</u>

De begroting is op 21 september 2023 behandeld en goedgekeurd door het bestuur van het KCB.

1.3 JAARREKENING VOORGAAND BOEKJAAR

Op 9 maart 2023 heeft het Stichtingsbestuur de jaarrekening 2022 vastgesteld.

2. JAARREKENING

2.1 GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

(na resultaatbestemming)

ACTIVA

	2023		2022	
	€	€	€	€
VASTE ACTIVA				
Immateriële vaste activa (1)				
Software		1.769.747		878.665
Materiële vaste activa (2)				
Inventaris hoofdkantoor	27.061		41.285	
Inventaris bijkantoren	239.583		273.986	
Dienstauto's	1.516.956		1.538.069	
ICT hardware	<u>257.905</u>		<u>260.319</u>	
		2.041.505		2.113.659
Financiële vaste activa (3)				
Lening		<u>300.000</u>		<u>300.000</u>
		4.111.252		3.292.324
VLOTTENDE ACTIVA				
Vorderingen en overlopende activa				
Debiteuren (4)	2.436.448		2.560.481	
Belastingen en sociale verzekeringen	277.422		0	
Overige vorderingen en overlopende activa (5)	<u>901.078</u>		<u>307.904</u>	
		3.614.948		2.868.385
Liquide middelen				
Kredietinstellingen	9.182.211		12.577.241	
Kas	<u>519</u>		<u>140</u>	
		<u>9.182.730</u>		<u>12.577.381</u>
		<u>12.797.678</u>		<u>15.445.766</u>
Totaal activa		16.908.930		18.738.093
		=====		=====

Bijlage 2.1
 bij jaarrekening d.d. 7 maart 2024
 STICHTING KWALITEITS-CONTROLE-BUREAU
 ZOETERMEER

	2023		PASSIVA	
			2022	
	€	€	€	€
Groepsvermogen (6)	<u>12.288.876</u>		<u>12.106.004</u>	
		12.288.876		12.106.004
Voorzieningen (7)				
Voorziening jubilea	<u>375.000</u>		<u>381.000</u>	
		375.000		381.000
Schulden op korte termijn (8)				
Crediteuren	907.778		1.009.564	
Belastingen en sociale verzekeringen	997.804		1.528.939	
Overige schulden	<u>2.339.472</u>		<u>3.712.586</u>	
		<u>4.245.054</u>		<u>6.251.089</u>
 Totaal passiva		 16.908.930		 18.738.093
		=====		=====

2.1.1 GECONSOLIDEERDE EXPLOITATIEREKENING OVER 2023

	Exploitatie- rekening 2023	Begroting 2023	Exploitatie- rekening 2022
	€	€	- €
B a t e n			
Kwaliteitscontrole Interne markt	799.333	620.000	607.174
Vergoeding waarmerken fyto certificaten	2.082.695	1.647.000	1.821.541
Vergoeding afgifte elektronische code kwaliteit bij export	1.682.398	1.869.000	2.153.750
Fyto en Kwaliteitsinspecties export groenten en export	2.623.339	1.665.000	2.498.875
Fyto inspecties import groenten en fruit	6.025.512	5.890.000	6.010.084
Fyto inspecties export sierteelt	2.620.295	2.520.000	2.825.365
Fyto inspecties import sierteelt	3.204.249	3.373.000	3.274.716
Fyto inspecties import/export overige producten	916.078	1.230.000	1.238.133
Controles export derde landen (9)	219.839	351.000	208.777
Overige inkomsten (10)	1.258.370	580.000	1.003.057
Subsidies LNV (11)	3.735.700	6.065.000	6.843.644
E-Cert. toeslag	<u>2.361.972</u>	<u>2.400.000</u>	<u>2.486.134</u>
	27.529.780	28.210.000	30.971.250
L a s t e n			
Personeelskosten (12)	19.717.181	20.732.000	20.458.088
Vergoedingen/vacatiegelden (13)	76.362	75.000	77.821
Afschrijvingen (14)	866.431	965.000	862.338
Algemene kosten (15)	4.512.339	4.038.000	3.603.025
E-Cert kosten (16)	<u>2.129.338</u>	<u>2.400.000</u>	<u>2.486.134</u>
	<u>27.301.651</u>	<u>28.210.000</u>	<u>27.487.406</u>
Resultaat voor belasting	228.129	0	3.483.844
	=====	=====	=====
Vennootschapsbelasting	<u>45.257</u>	<u>0</u>	<u>898.850</u>
Resultaat na belasting	182.872	0	2.584.994
	=====	=====	=====
Resultaat bestemming			
Toevoeging/(Onttrekking) aan de algemene reserve	(747.833)	0	1.795.497
Toevoeging/(Onttrekking) aan de wettelijke reserve	938.298	0	784.214
Toevoeging/(Onttrekking) aan bestemmingsfonds tuchtrecht	(7.593)	0	5.283
	=====	=====	=====

2.2 TOELICHTING

Het Kwaliteits-Controle-Bureau (KCB) is een privaatrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan (ZBO). De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) dient op basis van de kaderwet ZBO de begroting en de jaarrekening van het KCB goed te keuren. Het KCB is statutair gevestigd in Zoetermeer en is ingeschreven bij het Handelsregister Kamer van Koophandel onder nummer 40407410. Het adres van het KCB is Louis Pasteurlaan 6, Zoetermeer.

Het KCB verricht uitsluitend publieke taken. De Kaderwet ZBO en de Algemene Wet Bestuursrecht (AWB) zijn op het functioneren van het KCB van toepassing. Het KCB valt onder het gemeenschappelijk normenkader voor financieel beheer, verantwoording en intern toezicht. In het kader van doelmatigheid en rechtmatigheid houdt het KCB zich aan de in het normenkader genoemde zaken. Het KCB is van mening dat de EU-aanbestedingsverplichting niet op haar van toepassing is, aangezien de overheid geen invloed heeft op de bestedingen van middelen door het KCB. Het KCB heeft een risicoanalyse opgesteld met betrekking tot de EU-aanbesteding, mocht deze toch van toepassing zijn op het KCB. Op basis van deze risicoanalyse blijkt dat een eventuele impact niet materieel is voor de jaarrekening.

2.2.1 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW, waarbij zoveel mogelijk rekening is gehouden met de bepalingen uit RJ 640. Op grond van RJ 640 is gebruik gemaakt van de vrijstelling voor het opnemen van een kasstroomoverzicht in de jaarrekening.

De baten en de lasten worden toegerekend aan de jaren waarop ze betrekking hebben. Het betreft de geconsolideerde jaarrekening van de Stichting Kwaliteits-Controle-Bureau en de Stichting KCB-ondersteuning. Deze stichtingen vormen een personele unie. De stichting KCB-ondersteuning is opgericht met het oog op het bij het ABP verzekerd houden van de medewerkers die afkomstig zijn van de Plantenziektenkundige Dienst. Per 1 september 2007 zijn er activiteiten van de Plantenziektenkundige Dienst overgenomen. Dit betreft het inspecteren van import- en exportzendingen van groenten, fruit en snijbloemen.

Waarderingsgrondslagen

Continuïteit van de activiteiten

De jaarrekening is gebaseerd op de condities op het moment dat deze is opgemaakt. De oorlog in de Oekraïne heeft naar het zich laat aanzien weinig impact op de activiteiten van het KCB. De afname van werkzaamheden is heel gering. Wel kan het zijn dat de omzet lager wordt omdat in Nederland de productie van sierteelt en groenten en fruit minder wordt wegens de hoge energiekosten wat effect zal hebben op de omvang van de export. Het weerstandsvermogen is naar verwachting toereikend om onvoorziene risico's en kosten op te vangen. De liquiditeitsontwikkeling is ruim voldoende voor de continuïteit van de activiteiten voor tenminste de komende 12 maanden. De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn dan ook gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting.

Consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening worden de financiële gegevens opgenomen van de stichting en haar groepsmaatschappijen per 31 december van het boekjaar. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen en vennootschappen waarin overheersende zeggenschap wordt uitgeoefend.

De groepsmaatschappijen worden integraal geconsolideerd vanaf de datum waarop overheersende zeggenschap in de groepsmaatschappij is verkregen. De groepsmaatschappijen worden niet meer in de consolidatie opgenomen vanaf de datum waarop geen sprake meer is van overheersende zeggenschap. De posten in de geconsolideerde jaarrekening worden volgens uniforme grondslagen van waardering en resultaatbepaling vastgesteld. Resultaten uit transacties met en tussen groepsmaatschappijen worden volledig geëlimineerd.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschaffingswaarde onder aftrek van lineaire afschrijvingen op basis van de geschatte economische levensduur.

Alle immateriële vaste activa worden afgeschreven in 5 jaar rekening houdend met de van toepassing zijnde restwaarde.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschaffingswaarde onder aftrek van lineaire afschrijvingen op basis van de geschatte economische levensduur.

Alle materiële vaste activa worden afgeschreven in 5 jaar rekening houdend met de van toepassing zijnde restwaarde.

Financiële vaste activa

De lening aan Frugi Vast B.V. is gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, waarbij indien nodig rekening wordt gehouden met een voorziening wegens oninbaarheid.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Debiteuren

Debiteuren worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs onder aftrek van voorzieningen wegens oninbaarheid.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen is onderverdeeld in de algemene reserve, wettelijke reserve en in het bestemmingsfonds tuchtrecht.

Voorziening jubilea

Vanaf het jaar 2008 is in verband met het voldoen aan RJ 271 een voorziening jubilea opgenomen. De voorziening jubilea is afgeleid van een actuariële berekening volgens de Projected Unit Credit Method. Hierbij zijn de volgende (belangrijkste) veronderstellingen gehanteerd:

-disconteringsrente 3,1%

-prijsindex 2,25% en loonindex 2,75%

-Sterftetafel AG Prognosetafel 2022. (startjaar 2024)

Deze voorziening is ten laste van het resultaat gevormd.

Pensioenen

De toegezegde pensioenregeling is conform RJ 271 verwerkt als een toegezegde bijdrageregeling. Dit betekent dat de jaarlijks verschuldigde pensioenpremie ten laste van het resultaat wordt gebracht.

Crediteuren

Crediteuren worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Belastingen

Voor alle belastbare tijdelijke verschillen wordt een latente belastingverplichting opgenomen. Voor alle verrekenbare tijdelijke verschillen en voor beschikbare voorwaartse verliescompensatie wordt een latente belastingvordering opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er fiscale winst beschikbaar zal zijn voor verrekening.

De waardering van latente belastingverplichtingen en –vorderingen wordt gebaseerd op de fiscale gevolgen van de door de groep, per balansdatum, voorgenomen wijze van realisatie of afwikkeling van activa, voorzieningen, schulden of overlopende passiva. De latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

De (niet-) latente belastingvorderingen en –verplichtingen worden gesaldeerd indien is voldaan aan de algemene voorwaarden voor saldering.

De belastingen worden berekend op basis van het verantwoorde resultaat en zijn opgenomen tegen het nominale belastingpercentage.

Overige schulden

De overige schulden worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Baten

Algemeen

Baten worden toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd.

Subsidiebaten

Subsidiebaten worden ten gunste van de exploitatierekening gebracht in het jaar dat de gerelateerde lasten worden verantwoord en worden verwerkt zodra er een redelijke zekerheid is dat aan de gestelde voorwaarden wordt voldaan en de subsidie daadwerkelijk zal worden verkregen.

Lasten

Algemeen

Lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben.

Lasten die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeel

Salarissen en sociale lasten worden op grond van arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingdienst.

2.2.2 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

VASTE ACTIVA

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Immateriële vaste activa (1)		
Software		
Boekwaarde per 1 januari	878.665	141.666
Aanschaf software	938.298	784.214
Afschrijving ten laste van de exploitatierekening	<u>(47.216)</u>	<u>(47.215)</u>
Boekwaarde per 31 december	1.769.747	878.665
	=====	=====
Cumulatieve aanschafwaarde	1.958.585	1.020.289
Cumulatieve afschrijving	188.837	141.622
Materiële vaste activa (2)		
Inventaris hoofdkantoor		
Boekwaarde per 1 januari	41.285	54.835
Aanschaf inventaris	1.319	2.347
Afschrijving ten laste van de exploitatierekening	<u>(15.543)</u>	<u>(15.899)</u>
Boekwaarde per 31 december	27.061	41.285
	=====	=====
Cumulatieve aanschafwaarde	973.017	971.697
Cumulatieve afschrijving	945.956	930.413
Inventaris bijkantoren		
Boekwaarde per 1 januari	273.986	415.969
Aanschaf inventaris	122.745	27.380
Afschrijving ten laste van de exploitatierekening	<u>(157.148)</u>	<u>(169.363)</u>
Boekwaarde per 31 december	239.583	273.986
	=====	=====
Cumulatieve aanschafwaarde	1.779.599	1.656.856
Cumulatieve afschrijving	1.540.017	1.382.868

Dienstauto's

Boekwaarde per 1 januari	1.538.069	1.222.393
Aanschaf dienstauto's	602.613	876.245
Verkoop dienstauto's	(78.201)	(33.180)
Afschrijving ten laste van de exploitatierekening	<u>(545.525)</u>	<u>(527.389)</u>
Boekwaarde per 31 december	1.516.956	1.538.069
	=====	=====
Cumulatieve aanschafwaarde	3.559.783	3.700.071
Cumulatieve afschrijving	2.042.828	2.162.002

ICT hardware

Boekwaarde per 1 januari	260.319	291.429
Aanschaf computers	98.585	71.362
Afschrijving ten laste van de exploitatierekening	<u>(100.999)</u>	<u>(102.472)</u>
Boekwaarde per 31 december	257.905	260.319
	=====	=====
Cumulatieve aanschafwaarde	1.540.601	1.442.015
Cumulatieve afschrijving	1.282.695	1.181.697

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
FINANCIËLE VASTE ACTIVA (3)		
Lening Frugi Vast B.V.	300.000	300.000
	=====	=====
De rente over de lening bedraagt 4% per jaar. De lening van € 300.000 met 4% rente per jaar heeft een looptijd tot augustus 2025. Vervroegde aflossing van de lening is mogelijk tot maximaal 20% van de hoofdsom per jaar.		
VLOTTENDE ACTIVA		
Debiteuren (4)		
Te vorderen per 31 december	2.482.154	2.597.472
Af: voorziening dubieuze debiteuren	<u>(44.666)</u>	<u>(36.991)</u>
Saldo per 31 december	2.436.448	2.560.481
	=====	=====
Overige vorderingen en overlopende activa (5)		
Overlopende activa	357.709	266.289
Overige vorderingen	<u>543.369</u>	<u>41.615</u>
De overige vorderingen bestaan voor het grootste deel uit "nog te ontvangen Brexit subsidie".	901.078	307.904
Kredietinstellingen	9.182.211	12.577.241
Kas	<u>519</u>	<u>140</u>
	9.182.730	12.577.381
	=====	=====
De liquide middelen staan ter vrije beschikking. Het KCB maakt voor het beheer van de liquide middelen uitsluitend gebruik van spaarrekeningen van Nederlandse systeembanken.		

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Groepsvermogen (6)		
Resultaatbestemming		
Vooruitlopend op een daartoe te nemen besluit door het bestuur is het resultaat na belastingen over 2023 van € 182.872 toegevoegd aan de wettelijke en de algemene reserve en aan het bestemmingsfonds tuchtrecht.		
<u>Algemene reserve</u>		
Stand per 1 januari	11.300.507	9.505.010
Toevoeging/(Onttrekking)	<u>(747.833)</u>	<u>1.795.497</u>
Stand per 31 december	10.552.674 =====	11.300.507 =====
<u>Wettelijke reserve</u>		
Stand per 1 januari	784.214	0
Toevoeging/(Onttrekking)	<u>938.298</u>	<u>784.214</u>
Stand per 31 december	1.722.512 =====	784.214 =====
De wettelijke reserve bestaat uit de geactiveerde investeringen voor de software-ontwikkeling van Boss-Mia.		
<u>Bestemmingsfonds tuchtrecht</u>		
Stand per 1 januari	21.283	16.000
Toevoeging/(Onttrekking) vanuit resultaatbestemming	<u>(7.593)</u>	<u>5.283</u>
Stand per 31 december	13.690 =====	21.283 =====
Stand per 31 december	12.288.876 =====	12.106.004 =====

Voorziening jubilea (7)

Voorziening jubilea per 1 januari	381.000	460.000
Opname uit voorziening	(29.000)	(18.000)
Dotatie / (Onttrekking) boekjaar	<u>23.000</u>	<u>(61.000)</u>
Voorziening jubilea per 31 december	375.000	381.000
	=====	=====

Het kortlopende deel van deze voorziening betreft een bedrag van € 55.000. De toegepaste disconteringsrente is 3,1% (2022: 3,1%)

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Schulden op korte termijn (8)		
Belastingen en sociale verzekeringen		
Sociale lasten	223.596	181.077
Loonbelasting	570.929	453.067
Vennootschapsbelasting	0	636.400
Omzetbelasting	<u>203.279</u>	<u>258.395</u>
	997.804	1.528.939
	=====	=====
Overige schulden		
Te betalen reis- en verblijfkosten	12.604	10.801
Vakantietoeslag	381.218	380.285
Te betalen vakantiedagen	943.573	868.079
RVU voorziening	337.137	0
Te betalen aan ministerie van LNV	580.000	680.602
Vooruit ontvangen subsidies	0	1.651.737
Overige schulden	<u>84.940</u>	<u>121.820</u>
	2.339.472	3.712.586
	=====	=====

Vennootschapsbelasting

KCB heeft de vennootschapsbelasting tot en met 2022 definitief vastgesteld.

Met de fiscus is een bijzondere afspraak overeengekomen dat toekomstige verliezen tot een bedrag van € 656.011 voor de Vennootschapsbelasting heffing niet verrekend mogen worden met een toekomstig batig saldo.

De Vennootschapsbelasting over 2023 is als volgt berekend: Over het resultaat van € 228.129, 15% over € 200.000 en 25,8% over € 28.129 is in totaal € 45.257 Vennootschapsbelasting over 2023 verschuldigd. De balanspost van € 277.422, welke is opgenomen in de jaarrekening onder de post overige vorderingen en overlopende activa, bestaat uit de te betalen Vennootschapsbelasting voor 2023 en de betaalde voorschotten Vennootschapsbelasting over 2023.

2.2.3 NIET IN DE BALANS OPGENOMEN REGELINGEN EN VERPLICHTINGEN

Bankgarantie

Er zijn bankgaranties ter hoogte van in totaal € 103.000 verstrekt.

Langlopende verplichtingen

Huur en servicekosten kantoor Zoetermeer:	€ 306.831 per jaar tot 31-3-2025
Huur en servicekosten kantoor Barendrecht:	€ 76.910 per jaar tot 1-6-2028
Huur en servicekosten kantoor Schiphol-Rijk:	€ 168.843 per jaar tot 31-12-2029
Huur en servicekosten kantoor Geldermalsen:	€ 42.938 per jaar tot 1-6-2026
Huur en servicekosten kantoor Naaldwijk:	€ 79.029 per jaar tot 30-6-2027
Ortec:	€ 150.000 per jaar tot 31-12-2024
GuidelT :	€ 170.000 per jaar tot 31-12-2024
KPN VPN:	€ 45.000 per jaar tot 31-12-2024
Rovecom-Qray :	€ 26.500 per jaar tot 31-12-2024

Het Ministerie van LNV heeft zich door middel van een meerjarenovereenkomst garant gesteld voor de kosten van claims met betrekking tot bedrijfsaansprakelijkheid voor de niet-verzekerde bedragen boven een bedrag van € 10 miljoen.

2.2.4 TOELICHTING OP DE EXPLOITATIEREKENING OVER 2023

Toelichting op de resultaten en toelichting op de afwijkingen ten opzichte van de begroting

	Exploitatie- rekening 2023	Begroting 2023	Exploitatie- rekening 2022
	€	€	€
Controles export derde landen (9)			
• Medfly	157.520	225.000	145.603
• Peren China	38.249	51.000	35.547
• AFM	24.074	75.000	27.627
• Overig	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
	219.839	351.000	208.777
Overige inkomsten (10)			
• Maatregelen	171.872	150.000	157.214
• Fytobewaking	159.768	150.000	209.849
• Detachering en overig	770.985	170.000	468.202
• RIK	81.545	70.000	82.467
• Tuchtbeschikkingen	74.200	40.000	45.325
• Statistiek	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>40.000</u>
	1.258.370	580.000	1.003.057
LNV subsidies (11)			
• Coördinerende autoriteit	86.026	78.000	82.540
• Bob-BGA	14.407	22.000	14.095
• Plantenpaspoort	0	0	0
• Brexit	<u>3.635.267</u>	<u>5.965.000</u>	<u>6.747.009</u>
	3.735.700	6.065.000	6.843.644

	Exploitatie- rekening 2023	Begroting 2023	Exploitatie- rekening 2022
	€	€	€
Personeelskosten (12)			
Salarissen	10.143.793	10.260.000	9.588.210
Uitzendkrachten	5.300.488	6.014.000	6.774.243
Sociale lasten en overige personeelskosten	1.830.321	1.795.000	1.777.962
Pensioenlasten	1.476.350	1.642.000	1.378.529
Reiskosten	857.639	911.000	822.823
Verblijfkosten	<u>108.590</u>	<u>110.000</u>	<u>116.321</u>
	19.717.181	20.732.000	20.458.088
	=====	=====	=====
Sociale lasten en overige personeelskosten			
Premies ingevolge de sociale verzekeringswetten	1.705.375	1.665.000	1.666.433
Werkgeversbijdrage ANW, AOP, WIA	108.836	95.000	94.936
Overige personeelskosten	<u>16.110</u>	<u>35.000</u>	<u>16.593</u>
	1.830.321	1.795.000	1.777.962
	=====	=====	=====

Per 31 december 2023 waren er 173 (2022: 175) medewerkers in dienst.
Dit betreft 152 medewerkers bij het Kwaliteits-Controle-Bureau en 21 medewerkers bij de Stichting KCB-ondersteuning.

Wet Normering Topinkomens, WNT

Over 2023 is er geen sprake van verstrekte beloningen die de WNT norm van € 223.000 overschrijden, of de 15% respectievelijk 10% norm voor voorzitter bestuur en lid bestuur overschrijden.
Het betreft de volgende leidinggevende topfunctionarissen:

Bezoldiging topfunctionarissen

1.a. Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling

Bedragen x € 1	G.E. Kooijman	J.M.J. Crombach
Functiegegevens	Algemeen	Technisch Directeur
	Directeur	
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 – 31/12	01/01 - 31/12
Deeltijdfactor in fte	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking	Ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	157.796	142.083
Beloningen betaalbaar op termijn	22.954	27.360
<i>Subtotaal</i>	<i>180.750</i>	<i>169.443</i>
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	223.000	223.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	180.750	169.443
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2022		
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Deeltijdfactor 2022 in fte	1,0	1,0
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	151.434	139.581
Beloningen betaalbaar op termijn	20.559	24.358
Totale bezoldiging 2022	171.993	163.939

Toezichthoudende topfunctionarissen

Bedragen x € 1	K.J. van Ast
Functiegegevens	Bestuursvoorzitter
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 - 31/12
Bezoldiging	
Bezoldiging	16.606
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	33.450
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging	16.606
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Gegevens 2022	
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 - 31/12
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	16.526
Beloningen betaalbaar op termijn	0
Totale bezoldiging 2022	16.526
Bedragen x € 1	M.P. Cuijpers
Functiegegevens	Bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 – 31/12
Bezoldiging	
Bezoldiging	3.925
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	22.300
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging	3.925
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Gegevens 2022	
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1 – 31/12
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	4.846
Beloningen betaalbaar op termijn	0
Totale bezoldiging 2022	4.846

Bedragen x € 1	H. van Luijk
Functiegegevens	Bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/1 - 31/12
Bezoldiging	
Bezoldiging	4.218
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	22.300
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging	4.218
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Gegevens 2022	
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1 – 31/12.
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	4.227
Beloningen betaalbaar op termijn	0
Totale bezoldiging 2022	4.227
Bedragen x € 1	M. Mesken
Functiegegevens	Bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 - 31/12
Bezoldiging	
Bezoldiging	4.500
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	22.300
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging	4.500
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Gegevens 2022	
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 - 31/12
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	4.800
Beloningen betaalbaar op termijn	0
Totale bezoldiging 2022	4.800

Bedragen x € 1	J. Luten
Functiegegevens	Bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 – 31/12
Bezoldiging	
Bezoldiging	4.500
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	22.300
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging	4.500
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Gegevens 2022	
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 - 31/12
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	4.800
Beloningen betaalbaar op termijn	0
Totale bezoldiging 2022	4.800

	Exploitatie- rekening 2023	Begroting 2023	Exploitatie- rekening 2022
	€	€	€
<i>Pensioenlasten</i>			
Premies pensioenverzekeringen	1.476.350 =====	1.642.000 =====	1.378.529 =====
Vergoedingen/vacatiegelden (13)	76.362 =====	75.000 =====	77.821 =====

	Exploitatie- rekening 2023	Begroting 2023	Exploitatie- rekening 2022
	€	€	€
Afschrijvingen (14)			
Inventaris hoofdkantoor	15.543	20.000	15.899
Bijkantoren	157.148	140.000	169.363
Dienstauto's	545.525	580.000	527.389
ICT hardware	100.999	180.000	102.472
Software	<u>47.216</u>	<u>45.000</u>	<u>47.215</u>
	866.431	965.000	862.338
	=====	=====	=====

Algemene kosten (15)

Kantoor- en overige kosten	367.636	530.000	456.853
Verzekeringen	251.932	225.000	231.821
Personeelskosten	393.432	230.000	344.498
Advieskosten	468.866	200.000	175.558
Automatiseringskosten	1.513.024	1.425.000	870.835
Monsteronderzoek	506.548	550.000	632.285
Dubieuze debiteuren	16.791	50.000	47.472
Kosten kantoren	<u>994.110</u>	<u>828.000</u>	<u>843.703</u>
	4.512.339	4.038.000	3.603.025
	=====	=====	=====

De advieskosten hebben betrekking op verschillende projecten in het kader van het toekomstbestendig maken van het KCB.

De kosten voor dubieuze debiteuren bestaan uit een dotatie van € 16.791 aan de voorziening en de kosten voor het afboeken van dubieuze debiteuren gedurende 2023. De kosten van de kantoren zijn sterker gestegen wegens de hoge huurindex naar aanleiding van de hoge inflatie en de sterk gestegen energielasten.

E-Cert (16)

E-Cert	2.129.338	2.400.000	2.486.134
	=====	=====	=====

2.2.5 ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

(na resultaat bestemming)

ACTIVA

	2023		2022	
	€	€	€	€
VASTE ACTIVA				
Immateriële vaste activa				
Software		1.769.747		878.665
Materiële vaste activa				
Inventaris hoofdkantoor	27.061		41.284	
Inventaris bijkantoren	239.583		273.988	
Dienstauto's	1.516.956		1.538.070	
ICT hardware/software	<u>257.905</u>		<u>260.319</u>	
		2.041.505		2.113.662
Financiële vaste activa				
Lening		<u>300.000</u>		<u>300.000</u>
		4.111.252		3.292.327
VLOTTENDE ACTIVA				
Vorderingen en overlopende activa				
Debiteuren	2.436.448		2.560.481	
Belastingen en sociale verzekeringen	277.422		0	
Overige vorderingen en overlopende activa	<u>830.991</u>		<u>178.457</u>	
		3.544.861		2.738.938
Liquide middelen				
Kredietinstellingen	8.927.547		12.377.614	
Kas	<u>519</u>		<u>140</u>	
		<u>8.928.066</u>		<u>12.377.754</u>
		12.472.927		<u>15.116.692</u>
Totaal activa		16.564.179		18.409.019
		=====		=====

PASSIVA

	2023		2022	
	€	€	€	€
Eigen vermogen				
	<u>12.288.876</u>		<u>12.106.004</u>	
		12.288.876		12.106.004
Voorzieningen				
Voorziening jubilea	<u>292.000</u>		<u>292.000</u>	
		292.000		292.000
Schulden op korte termijn				
Crediteuren	907.778		1.009.564	
Belastingen en sociale verzekeringen	933.920		1.528.939	
Overige schulden	<u>2.161.605</u>		<u>3.472.512</u>	
		<u>4.003.303</u>		<u>6.011.015</u>
Totaal passiva		16.564.179		18.409.019
		=====		=====

2.2.6 ENKELVOUDIGE EXPLOITATIEREKENING OVER 2023

	Exploitatie- rekening 2023	Begroting 2023	Exploitatie- rekening 2022
	€	€	€
B a t e n			
Kwaliteitscontrole Interne markt	799.333	620.000	607.174
Vergoeding waarmerken fyto certificaten	2.082.695	1.647.000	1.821.541
Vergoeding afgifte elektrische code kwaliteit bij export	1.682.398	1.869.000	2.153.750
Fyto en Kwaliteitsinspecties export groenten en fruit	2.623.339	1.665.000	2.498.875
Fyto inspecties import groenten en fruit	6.025.512	5.890.000	6.010.084
Fyto inspecties export sierteelt	2.620.295	2.520.000	2.825.365
Fyto inspecties import sierteelt	3.204.249	3.373.000	3.274.716
Fyto inspecties import/export overige producten	916.078	1.230.000	1.238.133
Controles export derde landen	219.839	351.000	208.777
Overige inkomsten	1.258.370	580.000	1.003.057
Subsidies LNV	3.735.700	6.065.000	6.843.644
E-Cert. toeslag	<u>2.361.972</u>	<u>2.400.000</u>	<u>2.486.134</u>
	27.529.780	28.210.000	30.971.250
L a s t e n			
Personeelskosten	19.717.181	20.732.000	20.458.088
Vergoedingen/vacatiegelden	76.362	75.000	77.821
Afschrijvingen	866.431	965.000	862.338
Algemene kosten	4.512.339	4.038.000	3.603.025
E-Cert kosten	<u>2.129.338</u>	<u>2.400.000</u>	<u>2.486.134</u>
	<u>27.301.651</u>	<u>28.210.000</u>	<u>27.487.406</u>
Resultaat voor belasting	228.129	0	3.483.844
	=====	=====	=====
Vennootschapsbelasting	<u>45.257</u>	<u>0</u>	<u>898.850</u>
Resultaat na belasting	182.872	0	2.584.994
	=====	=====	=====
Resultaat bestemming			
Toevoeging/(Onttrekking) aan de algemene reserve	(747.833)	0	1.795.497
Toevoeging/(Onttrekking) aan de wettelijke reserve	938.298	0	784.214
Toevoeging/(Onttrekking) aan bestemmingsfonds tuchtrecht	(7.593)	0	5.283
	=====	=====	=====

GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING IN DE ENKELVOUDIGE JAARREKENING

Voor de grondslagen voor de waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat, wordt verwezen naar de grondslagen van waardering en resultaatbepaling in de geconsolideerde jaarrekening, voor zover hierna niet anders vermeld.

2.3 GEBEURTENISSEN NA DE BALANSDATUM

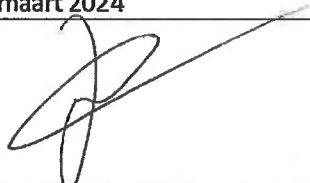
Er hebben na de balansdatum geen gebeurtenissen plaatsgevonden die van invloed zijn op deze jaarrekening.

3. OVERIGE GEGEVENS

3.1 GOEDKEURING BESTUUR

Plaats	Zoetermeer
Datum	7 maart 2024
K.J. van Ast Bestuursvoorzitter	

Plaats	Zoetermeer
Datum	7 maart 2024
A. van Dijk Bestuurder	

Plaats	Zoetermeer
Datum	7 maart 2024
H. van Luijk Bestuurder	

Plaats	Zoetermeer
Datum	7 maart 2024
M. Mesken Bestuurder	

Plaats	Zoetermeer
Datum	7 maart 2024
J. Luten Bestuurder	

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Stichting Kwaliteits-Controle-Bureau

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening voor het boekjaar geëindigd op 31 december 2023 van Stichting Kwaliteits-Controle-Bureau te Zoetermeer gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- ▶ geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Kwaliteits-Controle-Bureau per 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en de bepalingen van en krachtens de WNT;
- ▶ zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2023 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen, het Gemeenschappelijk normenkader voor financieel beheer en de bepalingen van en krachtens de WNT.

De jaarrekening bestaat uit:

- ▶ de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2023;
- ▶ de geconsolideerde en enkelvoudige exploitatierekening over 2023;
- ▶ de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Kwaliteits-Controle-Bureau zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en de vereisten bij en krachtens de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen en het Gemeenschappelijk normenkader voor financieel beheer, verantwoording en intern toezicht.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur van Stichting Kwaliteits-Controle-Bureau is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en de bepalingen van en krachtens de WNT. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen, het Gemeenschappelijk normenkader voor financieel beheer en de bepalingen van en krachtens de WNT. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben, waar relevant, professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol Wet Normering Topinkomens (WNT) 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- ▶ het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- ▶ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- ▶ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Communicatie

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Den Haag, 7 maart 2024

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. S.P.J. Zuidgeest RA

4. OVERIGE SPECIFICATIES

4.1 BALANS STICHTING KCB-ONDERSTEUNING PER 31 DECEMBER 2023

ACTIVA

	2023	2022
	<u>€</u>	<u>€</u>
Vorderingen en overlopende activa	70.087	129.447
Liquide middelen	<u>254.664</u>	<u>199.627</u>
	324.751	329.074
	=====	=====

PASSIVA

Eigen vermogen	0	0
Voorziening jubilea	83.000	89.000
Belastingen en sociale verzekeringen	63.884	0
Overige schulden	<u>177.867</u>	<u>240.074</u>
	324.751	329.074
	=====	=====

4.2 EXPLOITATIEREKENING STICHTING KCB-ONDERSTEUNING OVER 2023

B A T E N	2023	Begroting	2022
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
	€	€	€
Bijdrage Kwaliteits-Controle-Bureau	1.491.690	1.500.000	1.589.607
L A S T E N			
Personeelskosten en algemene kosten	<u>1.491.690</u>	<u>1.500.000</u>	<u>1.589.607</u>
Exploitatie resultaten	0	0	0
	=====	=====	=====

1. Conditie

De machtiging om de controleverklaring openbaar te maken wordt gegeven onder de volgende condities:

- ▶ Indien na het verlenen van deze machtiging feiten en omstandigheden bekend worden die van essentiële betekenis zijn voor het beeld dat de jaarrekening oproept, is nader overleg met de accountant noodzakelijk.
- ▶ De machtiging heeft betrekking op het opnemen van de controleverklaring in het ten behoeve van de algemene vergadering uit te brengen verslag, waarin ook de opgemaakte jaarrekening wordt opgenomen.
- ▶ De machtiging heeft ook betrekking op het opnemen van de controleverklaring in het bij het handelsregister te deponeren verslag, mits de behandeling van de jaarrekening op de algemene vergadering niet tot aanpassing leidt.
- ▶ De voor deponering bij het handelsregister bestemde jaarrekening waarin op grond van artikel 2:397 BW vereenvoudigingen zijn aangebracht, dient te zijn ontleend aan de door de algemene vergadering vastgestelde jaarrekening. Een concept van deze voor deponering bij het handelsregister bestemde jaarrekening dient aan ons ter inzage te worden gegeven.
- ▶ De controleverklaring kan ook worden toegevoegd indien de jaarrekening op elektronische wijze, bijvoorbeeld op internet, wordt openbaar gemaakt. Deze jaarrekening dient de volledige jaarrekening te zijn en deze dient goed te zijn afgescheiden van andere gelijktijdig elektronisch openbaar gemaakte informatie.
- ▶ Indien de reeds openbaar gemaakte jaarrekening wordt opgenomen in een ander stuk dat zal worden openbaar gemaakt, is voor het opnemen van de controleverklaring daarbij opnieuw toestemming van de accountant nodig.

2. Toelichting op de condities

2.1 Raad van commissarissen en raad van bestuur

De accountant zendt zijn controleverklaring doorgaans aan de raad van commissarissen en de raad van bestuur. Dit is in overeenstemming met Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek (BW) dat in artikel 393 onder meer zegt: "De accountant geeft de uitslag van zijn onderzoek weer in een verklaring". "De accountant brengt omtrent zijn onderzoek verslag uit aan de raad van commissarissen en aan het bestuur."

2.2 Algemene vergadering

Openbaarmaking van de controleverklaring is slechts toegestaan na uitdrukkelijke toestemming van de accountant. In dit kader wordt onder openbaarmaking verstaan het beschikbaar stellen voor het publiek, dan wel aan een zodanige kring van personen dat deze met het publiek gelijk is te stellen. Verspreiding onder aandeelhouders c.q. leden valt ook onder dit begrip openbaar maken, zodat voor het opnemen van de controleverklaring in het verslag dat aan de algemene vergadering wordt uitgebracht machtiging van de accountant nodig is.

2.3 Controleverklaring plus verantwoording

De machtiging heeft betrekking op publicatie in het verslag waarin tevens is opgenomen de jaarrekening waarop de controleverklaring betrekking heeft. Deze conditie stoelt op de beroepsregels die zeggen dat het de accountant verboden is toestemming te geven tot openbaarmaking van zijn verklaring anders dan tezamen met de verantwoording waarop die verklaring betrekking heeft. De accountant zal ook altijd de overige inhoud van het verslag willen zien, omdat het hem niet toegestaan is toestemming tot openbaarmaking van zijn verklaring te verlenen indien door de inhoud van de gezamenlijk openbaar gemaakte stukken een onjuiste indruk omtrent de betekenis van de jaarrekening wordt gewekt.

2.4 Gebeurtenissen tussen datum controleverklaring en algemene vergadering

Aandacht dient geschonken te worden aan het feit dat zich tussen de datum van de controleverklaring en de datum van de algemene vergadering waarin omtrent de vaststelling van de jaarrekening wordt beslist, feiten of omstandigheden kunnen voordoen die van essentiële betekenis zijn voor het beeld dat de jaarrekening oproept. De accountant dient namelijk op grond van COS 560 controlewerkzaamheden te verrichten die er op gericht zijn toereikende controle-informatie te verkrijgen dat alle gebeurtenissen voor de datum van de controleverklaring die aanpassing van of vermelding in de jaarrekening vereisen, zijn gesignaleerd.

Indien de accountant gebeurtenissen ter kennis komen, die van materiële betekenis kunnen zijn voor de jaarrekening, dient de accountant te overwegen of die gebeurtenissen juist zijn verwerkt en toereikend zijn vermeld in de toelichting bij de jaarrekening. Als de accountant tussen de datum van de controleverklaring en de datum dat de jaarrekening openbaar wordt gemaakt, kennis neemt van een feit dat de jaarrekening materieel zou kunnen beïnvloeden, dient de accountant te beoordelen of de jaarrekening moet worden gewijzigd, de kwestie te bespreken met de leiding en te handelen zoals op grond van de omstandigheden noodzakelijk is.

2.5 Handelsregister

De jaarrekening wordt (bij onder titel 9 BW2 vallende rechtspersonen samen met het jaarverslag en de overige gegevens) overgelegd aan de algemene vergadering. De algemene vergadering beslist over de vaststelling van de jaarrekening. Pas na de vaststelling van de jaarrekening door de algemene vergadering is sprake van een vennootschappelijke jaarrekening. Deze jaarrekening zal in de regel in ongewijzigde vorm worden vastgesteld. Aan de vennootschappelijke jaarrekening moet als onderdeel van de overige gegevens de controleverklaring worden toegevoegd. De tekst hiervan is normaal gesproken identiek aan de eerder afgelegde controleverklaring. Het is de vennootschappelijke jaarrekening die samen met het jaarverslag en de overige gegevens bij het handelsregister wordt openbaar gemaakt. Onder de overige gegevens behoort dan te zijn opgenomen de controleverklaring die behoort bij de volledige jaarrekening. Indien de behandeling van de jaarrekening op de algemene vergadering niet tot aanpassing leidt, kan de controleverklaring worden toegevoegd aan de door de algemene vergadering vastgestelde jaarrekening en bij tijds deponering van het verslag ten kantore van het handelsregister als onderdeel van dit verslag worden openbaar gemaakt.

2.6 Openbaarmaking op andere wijze

De jaarrekening kan ook worden openbaar gemaakt op andere wijze dan door deponering bij het handelsregister. De controleverklaring kan ook dan worden toegevoegd, mits het gaat om openbaarmaking van de volledige jaarrekening. Indien een deel van een jaarrekening dan wel een verkorte jaarrekening openbaar wordt gemaakt, is het niet toegestaan dat daarbij enigerlei door de accountant gegeven mededeling wordt openbaar gemaakt, tenzij:

- a. hij tot het oordeel is gekomen dat in de gegeven omstandigheden het desbetreffende stuk toereikend is; of
- b. op grond van wettelijke voorschriften met openbaarmaking van het desbetreffende stuk kan worden volstaan.

Indien niet de volledige jaarrekening wordt openbaar gemaakt, is nader overleg met de accountant noodzakelijk. Bij het opnemen van de jaarrekening en de controleverklaring op internet dient gewaarborgd te worden dat de jaarrekening goed is afgescheiden van andere informatie op de internetsite. De scheiding kan bijvoorbeeld plaatsvinden door de jaarrekening in niet-bewerkbare vorm als een afzonderlijk bestand op te nemen of door een waarschuwing op te nemen indien de lezer de jaarrekening verlaat.

2.7 Opnemen in een ander stuk

Indien de reeds openbaar gemaakte jaarrekening wordt opgenomen in een ander stuk dat zal worden openbaar gemaakt, is sprake van een nieuwe openbaarmaking en is opnieuw toestemming van de accountant nodig. Een voorbeeld van deze situatie is de publicatie van een emissieprospectus met daarin opgenomen de jaarrekening, nadat dezelfde jaarrekening tezamen met de andere jaarstukken is gedeponerd bij het handelsregister. Voor elke nieuwe openbaarmaking is dus opnieuw toestemming van de accountant nodig.

2.8 Gebeurtenissen na de algemene vergadering

Indien na de vaststelling van de jaarrekening feiten en omstandigheden bekend zijn geworden waardoor de jaarrekening niet langer het wettelijk vereiste inzicht geeft, moet niettemin de bij de vastgestelde jaarrekening afgegeven controleverklaring worden gehandhaafd, evenals de bij het handelsregister neergelegde controleverklaring. In dat geval dient de rechtspersoon over deze feiten en omstandigheden een mededeling bij het handelsregister te deponeren, voorzien van een controleverklaring. Ook in deze situatie is nader overleg met de accountant noodzakelijk.